

STANOWISKO
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia 16 grudnia 2024 r.

w sprawie ustanowienia roku 2025 Rokiem Ludzi Nauki z Kujaw i Pomorza

Myśli uczonego niezależne są od sądu ogółu – ponieważ dążeniem uczonego, o ile tylko ludzkiemu rozumowi pozwala na to Bóg, jest szukanie we wszystkim prawdy – to przesłanie Mikołaja Kopernika najlepiej oddaje sens powinności autentycznego człowieka nauki, który w poszukiwaniu wiedzy winien kroczyć drogą prawdy i mądrości. Do takiego postrzegania świata i jego praw zachęcają nas uczeni – szczególnie ci, których życie, działalność, więzy rodzinne i zawodowe związane były z regionem kujawsko-pomorskim.

Pragniemy, by inspiracją dla nas i przyszłych pokoleń były postacie znakomitych uczonych. Chcemy, obok przywołanego torunianina – genialnego astronoma i twórcy teorii heliocentrycznej, docenić rolę współczesnych ludzi nauki, a także przypomnieć znakomitych naukowców, których osiągnięcia promują Kujawy i Pomorze w kraju oraz poza jego granicami. W 2025 świętować będziemy wiele znaczących jubileuszy.

W 1480 roku, 545 lat temu, w rodzinie zamożnych mieszczan przyszedł na świat wybitny leksykograf Bartłomiej z Bydgoszczy. Słowniki tego wybitnego badacza języka uznawane są za największe zbiory polskiej leksyki pierwszej połowy XVI wieku i stanowią wartościowe źródło historyczne do badań nad językiem polskim.

270 lat temu w Toruniu urodził się Samuel Thomas Somemerling – lekarz, anatom, antropolog, odkrywca plamki żółtej w siatkówce oka ludzkiego, którego badania nad mózgiem i układem nerwowym uczyniły go jednym z najważniejszych autorytetów swojej epoki.

175 lat temu w Dusocinie pod Grudziądzem przyszedł na świat Ludwik Rydygier, światowej sławy chirurg, przez wiele lat pracujący w Chełmnie, prekursor chirurgicznego leczenia chorób układu pokarmowego i wydalniczego.

Urodzony w Strzelnie Albert Abraham Michelson 145 lat temu wynalazł interferometr, który jest przyrządem optycznym służącym do precyzyjnego pomiaru zmian odległości. Za skonstruowanie tego urządzenia naukowiec otrzymał Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki.

140 lat temu w Kcyni urodził się Jan Czochralski – chemik i metaloznawca, wynalazca metody powstawania monokryształów krzemu, będącej podstawą procesu produkcji układów scalonych,

najczęściej cytowany polski uczony. Mija również 135 lat od chwili urodzin w Toruniu Wandy Szuman, wybitnej pionierki pedagogiki specjalnej. W tym samym roku w Mogilnie urodził się Kurt Lewin, który zapoczątkował badania nad psychologią społeczną, psychologią pracy i psychologią stosowaną.

W Wilnie 120 lata temu przyszła na świat Wilhelmina Iwanowska, profesorka astronomii związana z Uniwersytetem Stefana Batorego, a później Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu, zasłużona dla powołania w Piwnicach pod Toruniem Obserwatorium Astronomicznego.

W Bydgoszczy także 120 lat temu urodził się Marian Rejewski, matematyk i kryptolog, dzięki pracy którego złamany został niemiecki szyfr Enigmy, co z kolei przyczyniło się do zwycięstwa aliantów podczas II wojny światowej.

Przed 105 laty we Włocławku przyszedł na świat Tadeusz Reichstein – biochemik, laureat przyznanej w 1950 roku Nagrody Nobla w dziedzinie fizjologii i medycyny. Ten wielki naukowiec był autorem ponad 700 publikacji. Główne osiągnięcia naukowe w zakresie biochemii dotyczyły syntezy kwasu askorbinowego, czyli witaminy C.

W 2025 roku minie 75 lat od uhonorowania Nagrodą Nobla z dziedziny chemii Waltera Hermana Nernsta, urodzonego w Wąbrzeźnie naukowca, którego świat poznał jako wybitnego fizyka i chemika, autora m.in. III zasady termodynamiki oraz konstruktora tzw. lampy Nersta.

Uczni patronujący przedsięwzięciom 2025 roku wpisują się również w działalność uczelnianą naszego regionu, w tym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, spadkobiercy wielowiekowych tradycji naukowych środowiska wileńskiego i lwowskiego, który obchodzi jubileusz 80-lecia swego istnienia, a także uczelni bydgoskich: Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego – obchodzącego jubileusz 20-lecia naukowej działalności, Politechniki Bydgoskiej, Akademii Muzycznej oraz innych uczelni, zarówno publicznych, jak i niepublicznych, znamienne wzbogacających kujawsko-pomorskie środowisko akademickie.

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego świadomy jest faktu, że nauka jest istotnym elementem kształtowania i rozumienia świata. Od lat tworzy więc wsparcie stypendialne dla młodzieży ufając, że spośród młodych adeptów nauki wywodzić się będą ludzie, których wiedza stanie się załączkiem wielu wyjątkowych projektów, a pasja i ciekawość świata pozwolą podążać śladami Mikołaja Kopernika, by dokonywać najważniejszych dla ludzkości odkryć naukowych.

Promowanie talentów jest także jednym z celów określanych przez Młodzieżowy Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego, który zainicjował ogłoszenie roku 2025 Rokiem Dzieci

i Młodzieży w Kujawsko-Pomorskiem, aby w szczególny sposób wspierać zainteresowania młodych ludzi w wielu różnych dziedzinach.

Ludzie nauki posiadają ogromny potencjał, który przyczynia się do postępu człowieka i rozwoju cywilizacji. Wierzymy, że zawsze będą odważnie bronić prawdy i służyć dobru, a swoją pracę będą traktowali jako wyjątkową misję.

W tym duchu Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego ustanawia rok 2025 Rokiem Ludzi Nauki z Kujaw i Pomorza.